

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

AVIZE

COMITETUL REGIUNILOR

A 79-A SESIUNE PLENARĂ 21 ȘI 22 APRILIE 2009

Avizul Comitetului Regiunilor privind planul de acțiune privind mobilitatea urbană

(2009/C 200/01)

COMITETUL REGIUNILOR

- deplânge nepublicarea de către Comisie a așteptatului plan de acțiune privind mobilitatea urbană, acest lucru putând limita potențialul politicii de mobilitate urbană;
- salută numeroasele inițiative, apărute la nivelul UE în materie de politică urbană, și finanțarea UE, care a sprijinit deja mai multe inițiative urbane; prin urmare, consideră că este necesar să se depășească stadiul reprezentat de Cartea verde și să se extindă domeniul de aplicare al politicii de mobilitate urbană;
- subliniază faptul că este de important să se asigure instituirea unor mecanisme de finanțare adecvate și totodată a unor mecanisme eficiente de lucru în parteneriat. Prin urmare, CoR susține un model în care planurile de mobilitate urbană să fie puse în aplicare prin intermediul unor acorduri durabile de tip public-public sau public-privat pe termen lung sau al unor acorduri privind mobilitatea;
- solicită Comisiei să instituie un instrument financiar care să încurajeze zonele urbane și metropolitane să elaboreze planuri privind mobilitatea. Acest instrument financiar ar trebui să fie direct accesibil regiunilor și zonelor urbane, fără să depindă de aprobarea statului membru respectiv. Planurile privind mobilitatea urbană ar trebui să intre în responsabilitatea orașelor înseși;
- solicită Comisiei Europene să genereze valoare adăugată acestui proces prin finanțarea unor măsuri de stimulare, a unor mecanisme de recompensă și a schimbului de bune practici. Avizul CoR privind Cartea verde a propus ca zonelor urbane cu niveluri reduse de poluare și aglomerație să le fie acordată o distincție paneuropeană similară „steagului albastru”, pe baza unor indicatori specifici.

Raportor general: Sir Albert Bore, membru al Consiliului municipal al orașului Birmingham (UK-PSE)

Document de referință

Sesizare din partea Parlamentului European la 10 martie 2009

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

Mesaje principale

1. deplânge nepublicarea de către Comisie a așteptatului plan de acțiune privind mobilitatea urbană, acest lucru putând limita potențialul politicii de mobilitate urbană;

2. salută inițiativa Parlamentului European de a publica un raport din proprie inițiativă, ca și decizia acestuia de a consulta Comitetul Regiunilor;

3. salută numeroasele inițiative, apărute la nivelul UE în materie de politică urbană, și finanțarea UE, care a sprijinit deja multe inițiative urbane; prin urmare, consideră că este necesar să se depășească stadiul reprezentat de Cartea verde și să se extindă domeniul de aplicare al politicii de mobilitate urbană. Date fiind potențialele beneficii pe care le poate aduce o mobilitate urbană și metropolitană crescută și durabilă în materie de calitate a vieții pentru cetățenii Uniunii Europene din zonele urbane, de diminuare a emisiilor de dioxid de carbon, de reducere a exploatării combustibililor fosili și de competitivitate economică, UE ar trebui să-și reînnoiască eforturile legate de această politică. Este necesar ca agenda să fie coerentă și, în contextul principiului subsidiarității, UE ar trebui să-și asume rolul de a sprijini acțiunile la nivel local și regional, prin promovarea bunelor practici și a schimburilor de experiență, precum și prin stimularea cercetării și a progresului tehnologic;

4. recunoaște că UE oferă deja un sprijin important pentru cercetările legate de mobilitatea urbană, în reglementarea transportului public și în ce privește chestiunile de mediu. Răspunsul CoR la Cartea verde a Comisiei privind mobilitatea urbană a evidențiat valoarea adăugată potențială pe care o generează pe termen lung promovarea planurilor de mobilitate urbană de tipul celor elaborate deja de unele orașe franceze și germane, în scopul adoptării unor astfel de planuri pe scară mai largă, de către orașe de pe întregul teritoriu al Uniunii Europene, ca metodă de combatere a aglomerației urbane și a poluării mediului; se pronunță însă pentru implicarea mai activă a orașelor în proiectele de cercetare finanțate de UE în domeniile mobilității urbane, managementului public al transportului și chestiunilor de mediu. Acest lucru se poate realiza prin structurarea corespunzătoare a programelor de cercetare;

5. subliniază faptul că este de important să se asigure instituirea unor mecanisme de finanțare adecvate și totodată a unor mecanisme eficiente de lucru în parteneriat. Prin urmare, CoR susține un model în care planurile de mobilitate urbană să fie puse în

aplicare prin intermediul unor acorduri durabile de tip public-public sau public-privat pe termen lung sau al unor acorduri privind mobilitatea; astfel de acorduri privind mobilitatea ar trebui să aibă capacitatea de a atrage fonduri din sectorul privat și din programele locale, regionale și naționale;

6. consideră că aici intervine rolul UE, care, în strânsă colaborare cu Banca Europeană de Investiții, ar trebui să creeze instrumente financiare inovatoare, apte să finanțeze infrastructura de mobilitate durabilă necesară și investițiile în autovehicule cu emisii reduse de CO₂; inițiativele existente în prezent sunt salutare, dar este necesar un pas înainte, pentru a trece de la proiecte-model izolate, la răspândirea lor pe scară largă în Uniune. Acordurile privind mobilitatea ar facilita crearea unor alianțe mai puternice între părțile interesate, capabile să suporte riscurile asociate unor împrumuturi comerciale substanțiale, necesare realizării la scară mare a unei infrastructuri de transport durabile;

7. sprijină propunerile din proiectul de raport al Parlamentului European ca, în perspectiva financiară pentru anii 2014-2020, să fie examinată posibilitatea creării unui instrument financiar european care să permită cofinanțarea următoarelor obiective:

- planurile privind deplasarea urbană și metropolitană (planurile privind mobilitatea urbană) și
- Investițiile în mobilitatea urbană și metropolitană care corespund obiectivelor socio-economice și de mediu ale UE;

8. solicită Comisiei să instituie un instrument financiar care să încurajeze zonele urbane și metropolitane să elaboreze planuri privind mobilitatea. Acest instrument financiar ar trebui să fie direct accesibil regiunilor și zonelor urbane, fără să depindă de aprobarea statului membru respectiv. Planurile privind mobilitatea urbană ar trebui să intre în responsabilitatea orașelor înseși. Deseori, la nivel local și regional, proiectele depind de asigurarea dozajului corect de investiții publice și private în sectorul respectiv, Uniunii Europene revenindu-i rolul de facilitator al acestui proces;

9. solicită Comisiei Europene să genereze valoare adăugată acestui proces prin finanțarea unor măsuri de stimulare, a unor mecanisme de recompensare și a schimbului de bune practici. Avizul CoR privind Cartea verde a propus ca zonelor urbane cu niveluri reduse de poluare și aglomerație să le fie acordată o distincție paneuropeană similară „steagului albastru”, pe baza unor indicatori specifici.

Observații generale

10. Sistemele de transport urban eficiente, eficace și durabile pot avea o contribuție însemnată la competitivitatea orașelor, a regiunilor și a Uniunii Europene în ansamblu. În timp ce aplicarea principiului subsidiarității conduce la concluzia că dezvoltarea unor astfel de sisteme intră în responsabilitatea autorităților locale și regionale respective, îi revine Uniunii Europene rolul de a promova bunele practici, de a facilita împărtășirea învățămintelor, de a accelera transferul tehnologic și de a asigura compatibilitatea tehnologiilor aplicate în măsura necesară liberei circulații a vehiculelor între statele membre;

11. Pe măsură ce recesiunea se adâncește și întreprinderile europene fac eforturi să-și păstreze cota pe piețe globale din ce în ce mai concurențiale, UE trebuie să devină un exemplu, asumându-și rolul de a garanta că, prin calitatea infrastructurii urbane destinate deplasării persoanelor și mărfurilor, întreprinderile europene capătă un avantaj în raport cu concurenții lor de pe plan mondial, și că nu le este subminată capacitatea concurențială; prin urmare, este imperativ ca starea de spirit ce a stat la baza inițiativei privind mobilitatea urbană (și care s-a concretizat în publicarea, în septembrie 2007, a Cărții verzi) să se mențină, și ca UE să se angajeze în acțiuni concrete de continuare a acestei agende.

Recomandări privind proiectul de raport al Parlamentului European

Accelerarea cercetării și inovării europene în materie de mobilitate urbană

12. sprijină revizuirea, evaluarea și armonizarea imediată a statisticilor și a bazelor de date, pentru a decide asupra necesității de a le actualiza;

13. sprijină lansarea imediată a unui portal internet și a unui forum european privind mobilitatea urbană, pentru a facilita schimbul de informații, bune practici și inovații și diseminarea acestora, în special în domeniul promovării transportului durabil;

14. sprijină propunerea de instituire a unui premiu european anual, pentru a recompensa inițiativele și proiectele de transport remarcabile și care pot fi preluate, dar sugerează ca acest lucru să fie parte a instituirii unei distincții echivalente „steagului albastru”, acordată zonelor urbane cu niveluri scăzute de poluare și aglomerație, pe baza unor indicatori specifici;

15. sprijină elaborarea unei noi inițiative CIVITAS, dar recomandă ca mecanismele de promovare pe scară largă a învățămintelor și a inovațiilor generate în proiectele CIVITAS să fie revizuite și îmbunătățite ori de câte ori este posibil;

16. sprijină în principiu mărirea finanțării destinate cercetărilor STI și programului de dezvoltare, dar recunoaște că îndeplinirea obiectivelor legate de integrarea și interoperabilitatea sistemelor reprezintă provocări însemnate.

Încurajarea optimizării diferitelor moduri de transport: stimularea mobilității durabile în spațiile urbane prin valoarea adăugată furnizată de Uniune

17. sprijină pe deplin promovarea planurilor privind deplasarea urbană durabilă și integrată (planurile privind mobilitatea urbană) dar rămâne atent la potențialele efecte în planul subsidiarității, deoarece, deși UE are un rol în stimularea pregătirii unor astfel de planuri în spiritul promovării bunelor practici, decizia de a le elabora le revine orașelor și regiunilor implicate, astfel încât să includă și deplasarea de la locuință la locul de muncă din zona de centură a orașului;

18. sprijină pe deplin propunerea ca finanțarea europeană și cofinanțarea proiectelor de transport urban să fie condiționate de existența unor planuri integrate privind mobilitatea, aceasta adăugându-se stimulentele UE pentru elaborarea acestor planuri;

19. sprijină pe deplin elaborarea unor linii directoare pentru acordarea, în cadrul instrumentelor existente de politică regională, a unor stimulente financiare din partea UE pentru investițiile naționale și regionale coordonate, lucrările și proiectele de transport urban și către locurile de muncă din zona de centură a orașului, atunci când aceste investiții corespund obiectivelor ecologice și socio-economice ale UE, asigurând și interoperabilitatea modurilor de transport. Sprijină, de asemenea, instituirea unui instrument financiar european, în cadrul perspectivei financiare 2014-2020, care să permită cofinanțarea planurilor privind mobilitatea urbană și să nu se aplice la proiecte, ci la rezultate care îndeplinesc obiectivele socio-economice și de mediu ale UE, și solicită analizarea posibilității finanțării încă dintr-o etapă timpurie a inițiativelor-pilot la scară mică. În plus, se recomandă căutarea unor instrumente mai ambițioase de finanțare pe scară largă, pentru a sprijini crearea planurilor privind mobilitatea urbană, care ar depinde de existența unor acorduri de tip public-public sau public-privat privitoare la mobilitatea urbană, finanțate de sectorul privat și de programele locale, regionale și naționale;

20. salută lansarea unui studiu referitor la experiențele privitoare la integrarea tarifelor (inclusiv cartele inteligente) și încurajează efectuarea altuia, referitor la furnizarea informațiilor legate de intermodalitate în conurbațiile UE; solicită, de asemenea, analiza interoperabilității acestor cartele pentru ca, în viitor, ele să poată reprezenta suporturi pentru titluri de transport valabile în diverse zone metropolitane din Uniunea Europeană;

21. invită Comisia să elaboreze un raport privind sistemul de tarify în transportul urban și necesitatea unor orientări privitoare la un astfel de sistem și la taxele de acces în marile orașe și în zonele centrale ale acestora. Complexitatea aspectelor asociate unei astfel de acțiuni este considerabilă, însă pot fi obținute beneficii substanțiale, în special sub aspectul contribuției la coerența planurilor privind mobilitatea urbană și ca un pas înainte către sistemele de plată intermodale de tip „ghișeu unic”.

Transporturile urbane: un sector și tehnologii europene de care trebuie să se țină seama în cadrul Strategiei de la Lisabona și al planului de relansare a economiei europene

22. sprijină pe deplin instituirea unei inițiative europene de standardizare și certificare a echipamentelor în ceea ce privește siguranța, confortul (zgomot, vibrații etc.), interoperabilitatea rețelelor, accesul persoanelor cu mobilitate redusă, transportul durabil și, pe baza unui audit al emisiilor de dioxid de carbon, tehnologiile pentru motoare ecologice;

23. sprijină pe deplin atribuirea unei proporții semnificative din alocațiile prevăzute de planul de relansare a economiei europene în vederea finanțării investițiilor aflate în desfășurare în transportul urban și a proiectelor care pot fi finanțate imediat, atunci când astfel de investiții sunt în concordanță cu realizarea obiectivelor socio-economice și de mediu ale UE.

O mai bună coerență cu celelalte politici ale Uniunii Europene

24. invită Comisia Europeană să promoveze o mai mare coerență la nivel local în/cu celelalte politici comunitare, cum ar fi cele legate de mediu, dezvoltarea urbană durabilă, transportul de călători și de marfă în zonele neurbane, schimbările climatice și politica regională;

25. își reiterează propunerea de instituire la nivelul UE a unui mecanism de raportare a progreselor înregistrate în elaborarea planurilor privind mobilitatea urbană, care pot servi drept exemplu pentru alte orașe. Acest proces ar trebui să înceapă cu un studiu comparativ, finanțat de UE și care să examineze situația din diferite orașe europene și demersurile lor în vederea reducerii aglomerației, a îmbunătățirii calității mediului și a asigurării unor moduri de transport mai durabile, inclusiv nemotorizate.

Bruxelles, 21 aprilie 2009

*Președintele
Comitetului Regiunilor*
Luc VAN DEN BRANDE
